

Asia: Östersundomin yhteisen yleiskaavan ympäristövaikutusten ja sosiaalisten vaikutusten arviointimenettelyn käynnistäminen

Östersundomin yhteisen yleiskaavan julkistettu suunnittelutilanne

Östersundom- toimikunnan toimesta Helsinki, Sipoo ja Vantaa ovat valmistelemassa uutta ehdotusta Östersundomin yleiskaavaluonnokseksi. Tämä tarkistettu yleiskaavaluonnos tulee Helsingin, Sipoon ja Vantaan päätöksentekijöiden käsiteltäväksi alkuvuodesta 2012. Kaavaluonnos sisältää seuraavat viisi vaihtoehtoa:

- A. Kuusi metroasemaa
- B. Viisi metroasemaa
- C. Neljä metroasemaa (luontojärjestöjenvarjokaava)
- D. Pikaraitiotiet
- E. Pikaraitiotiet ja taajamajuna

Östersundom- toimikunnan on tarkoitus esittää näistä yhtä yleiskaavaehdotuksen pohjaksi.

Östersundom projektin tiedotteen (<http://yhteinenostersundom.fi/2011/12/tarkistettu-kaavaluonnos-kuntien-kasittelyyn-alkuvuodesta/>) 13.12.2011 mukaan ratkaisuvaihtoehtojen vaikutuksia on tarkoitus tarkastella vertailu- ja arviointiraportissa. Kaavaehdotuksen pohjaksi esitettävän vaihtoehdon vaikutuksia arvioitaisiin kuitenkin yksityiskohtaisemmin. Liikennejärjestelmien vaihtoehtojen vertailu on tilattu konsulttityönä Straficalta. Yleiskaavaluonnoksen mielipiteet ja kannanotot vastauksineen kootaan vuorovaikutusraporttiin.

Edellä mainitun tiedotteen mukaan kaavaluonnoksen aineistojen ohella valmistellaan selvityksiä pienyritysten toimintamahdollisuuksista, aurinkoenergiasta ja hulevesistä sekä muun muassa vesialueiden kunnostamisesta, yhteiskäyttötunnelista ja kallioresursseista. Östersundom-toimikunnan tulee hyväksyä tarkistettu kaavaluonnos. Kaavaluonnoksen pohjalta laaditaan kaavaehdotus, joka tulee nähtäville muistutuksia ja lausuntoja varten.

Kaavaehdotus käy läpi hallitus- ja valtuustokäsittelyt kaikissa kolmessa kunnassa. Kunkin kunnan valtuuston tulee puoltaa kaavaehdotusta oman alueensa osalta. Ehdotuksen hyväksyy Östersundom-toimikunta.

Östersundom-seuran ehdotus

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ää, jossa säädetään vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa, on hallituksen esityksessä perusteltu seuraavasti:

”Pykälään ehdotetaan otettavaksi yleinen säännös kaavoituksen perustumisesta riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Näihin kuuluvat muun muassa kaavoitettavan alueen ja sen lähiympäristön luonnonoloja, rakennettua ja muuta kulttuuriympäristöä, väestön oloja, ympäristön tilaa, olevia ja suunniteltuja toimintoja, alueen kehitysnäkymiä ja muita kaavoituksessa tehtäviin ratkaisuihin vaikuttavia asioita koskevat tutkimukset ja selvitykset.

Kaavoitukseen liittyvää ympäristövaikutusten arviointia voidaan tarpeen mukaan täydentää ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisessa hankekohtaisessa arviointimenettelyssä. Eräissä tapauksissa on myös perusteltua kytkeä kaavoitukseen liittyvät arviointi- ja vuorovaikutusmenettelyt ja hankekohtaiseen vaikutusten arviointiin liittyvät vastaavat menettelyt ainakin osittain toisiinsa.”

Edellä mainitut viisi kaavaluonnosta sisältävät mitä ilmeisimmin useita eri vaihtoehtoissa toisistaan poikkeavia hankkeita. Myös kunkin yksittäisen ehdotuksen sisällä voi olla useita mahdollisia hankevaihtoehtoja, joilla on toisistaan oleellisesti poikkeavia vaikutuksia paitsi nykyiseen ympäristöön myös kaavan pohjalta muodostuvaan fyysiseen ja sosioekonomiseen ympäristöön. Erityisesti tielinjaukset ja siltaratkaisut ovat harvoin sellaisia, etteikö niitä voisi toteuttaa pysyviä haitallisia vaikutuksia välttäen. Joukkoliikenneratkaisut puolestaan luovat pohjaa muunmuassa sosiaaliselle ympäristölle. Edellä mainitussa tiedotteessa on maininta myös hulevesien käsittelystä ja vesialueiden kunnostamisesta ja kummankin toiminnan kohdalla valitut ratkaisut vaikuttavat suoraan luontoympäristöön ja mahdollisesti myös kaupunkirakenteeseen ja sen viihtyisyyteen.

Sen välttämiseksi, että myöhemmässä vaiheessa osoittautuisi tarpeelliseksi toteuttaa YVAL:n mukainen erillinen arviointi ja koska ilmeisestikään ei ole tarkoitus tuottaa edellä mainittuja vertailu- ja arviointiraportteja siten kuin ympäristövaikutusten arvioinnista säädetään laissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki), Östersundom- seura ry esittää, että

Uudenmaan ympäristökeskus käynnistäisi jo tässä suunnitteluvaiheessa YVAL:n mukaisen arviointimenettelyn. Luontoympäristöön kohdistuvien vaikutusten tarkastelun lisäksi tulisi tarkasteluun ottaa mukaan myös sosiaalisten vaikutusten arviointi. Östersundom-seura haluaa erityisesti kiinnittää huomiota eri kaavavaihtojen vaikutukseen sekä kulttuuriympäristöön että muuhun rakennettuun ympäristöön.